

Dr. Č. Tomiško

ČISTÝM MLÁDÍM

k manželství nebo ke kněžství

PANNĚ MARIÍ,
KRÁLOVNĚ MLADISTVÝCH SRDCÍ

Nihil obstat.
Prof. ThDr. Antonín Hrdý,
censor.

Imprimi potest.
Episcopalis Ordinariatus Reginae-Gradecii,
die 5. Martii 1941
N. E. 2559.

Ordinariatus AEpp. Pragae.
N. 3580. Die 13. Martii 1941

Nihil obstat.
Can. Dr. Jaroslaus Kulač.
censor.

Imprimatur.
Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis.

Tiskly Ā. A. T. Āeskomoravské akciové tiskařské
a vydavatelské podniky v Praze II, Václavská 12.

Dr. Čeněk Tomáško

Čistým mládím k manželství nebo ke kněžství

Předneseno na III. pracovním dni
pro kněžská povolání, který se konal v arcibiskup. semináři
v Praze-Dejvicích dne 2. února 1941:
„Světlo všem!“

Vydala Pomocná akce pro dorost kněžský
při Svazu katolických žen a dívek v Praze.

Svazek 2.

*Cena K 1*50.*

Úvod:

V hlubinách oceánů žije perlorodka — *Meleagrina margaritifera* — v jejíž ulitě skrývají se drahocenné perly. Věda nám dnes přesně vysvětluje jejich vznik. Mezi lasturu a tělo perlorodky dostane se někdy zrnečko mořského písku, jež ostrými hranami zraňuje jemného měkkýše. Živočich se proti tomu brání tím způsobem, že vyměšuje drahocennou vápenatou látku, jež zaoblí nepohodlné tělísko a vytvoří tak vzácnou perlu. To je vědecký výklad tohoto podivuhodného přírodního zjevu.

Avšak poetická duše orientálců vymyslila o vzniku perel tuto duchaplnou báji:

Za tichých tajuplných nocí, kdy hladina mořská odráží v sobě odlesk měsíčního světla a všechno, všechno je pohrouženo v posvátné mlčení, odpoutávají se perlorodky od mořského dna a nesyšitelně vyplouvají až k povrchu stříbrolesklé vodní pláně. A tam tichounce dokořán rozvírají svou ulitu, aby do ní vproudilo co nejvíce paprsků z čisté luny. Pak se lastura uzavře a perlorodka si vyhledá nerušené místo v hlubinách moře, aby tam prožila dlouhou řadu let, v nichž neposkvrněné paprsky měsíčního světla, utajené v jejím nitru, zne-

náhla se přeměňují v perly, jež se stanou touhou tolika lidských srdcí...

Perly, rodící se z čistého světla! Tato myšlenka orientální báje je tak krásná, že jsem neváhal jí začít tuto přednášku, konanou na den Hromnic, ve svátek Světla, „kterž osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět“. (Jan 1, 9.)

Lidská duše je jako tajemná Boží perlorodka, jež svému Tvůrci v den účtování má vydati perlu, vytvořenou v čase pozemského života.

Nejsou všechny perly stejné, nýbrž liší se velikostí, jasem a krásou. I životní úkoly, k nimž znenáhla a stále určitěji rozvíjí se lidská duše od útlého mládí, jsou velmi různorodé a rozmanité.

A přece možno perly rozdělit podle jejich určení na dva druhy: perly, jejichž údělem jest pláti na monstrancích, ciboriích a kališích a všechnu svou krásu obětovati Bohu, přebývajícimu mezi námi — a perly, jejichž místo jest v náhrdelnicích a jiných ozdobách tohoto světa, aby svou krásou oblažily milované něčí lidské srdce. Právě tak i životní úkoly, jež se po dlouhá léta mládí vytvářejí v tajemné lastuře lidské duše: buď se vytvoří vyvolená perla, jež celá ve své mimořádné kráse se odevzdá službě Boží — a to jest, mluvíme-li zde výlučně o jinoších, perla svatého kněžství, anebo vznikne perla, ve které se ozve touha svou krásou a cenou oblažiti lidské srdce, a to je perla svatého manželství.

Perla monstrance, porovnaná s perlou náhrdelníku pro své vyšší určení, jest něčím krásnějším a posvátnějším, a právě tak ve vzájemném porovnání kněžství vyniká nad manželství. Avšak oceňujeme-li vnitřní cenu obou perel, obě, i ta na monstranci, i ta v náhrdelníku, jsou perlami, jsou v druhu skvostů čímsi nejkrásnějším. A tak je to i s kněžstvím a manželstvím v katolickém názoru. Zatím co na jedné straně Církev svatá za urputných bojů vydobyla si pro své kněžstvo gloriolu panictví a raději trpí hluboké rány na vlastním těle, než aby se zřekla jediného paprsku z této tak těžce vybojované svatozáře, na druhé straně vidíme tutéž Církev od dob, kdy manichejský blud prohlašoval manželství za zlo, až po nejmodernější novopohanské názory, jako neústupnou a nesmlouvavou bojovnici za svatost manželství.

I kněžství i manželství jsou čímsi posvátným, jsou darem Božím, jsou vzácnými a krásnými perlami, toliko lesk, který vydávají, je různý.

Svatý Ambrož, zanícený pěvec čistého panenství, dovede své spisy provanouti zároveň vřelým citem pro rodinný život křesťanských manželů. „Dobro s dobrem srovnávám, aby snáze vysvitlo, co má přednost,“ praví v jedné ze svých knih. (*De Virginibus* I, 7, 35.)

Některá z těchto perel, buď perla panického kněžství, nebo perla křesťanského manželství, má se vytvořiti v lastuře mladistvé duše. Vytvoří se

doopravdy krásná, čistá, zářící perla, anebo bude jako prázdná, zablácená škeble?

Jinochova duše, Boží perlorodko, to záleží na tobě, kolik čistého světla necháš vniknouti do svého nitra tehdy, když jsi jako lastura dokořán otevřena, v době svého mládí! Buď se rozevíráš neposkvrněným paprskům, žiješ čistě — a tehdy se v tobě vytváří perla, vzácná Boží perla, ať už je to touha po kněžství nebo touha po rodinném štěstí, anebo se rozevíráš páchnoucím splaškům otravné stoky, šlapeš po lilii svého mládí — a pak, až život od tebe požádá perlu, budeš míti ve své duši hnilobu . . !

Kněžství i manželství patří mezi velké Boží dary, o nichž svatý Jakub praví, že „sestupují shůry od Otce světla“. (Jak. 1. 17.) Jako perly v legendě vznikají z paprsků čistého světla, tak perla svatého kněžství nebo posvátného manželství nutně předpokládá čisté světlo neporušeného mládí.

Několika otázkami rozvedme si šíře tuto myšlenku:

I. Důvod čistého mládí:

Zajisté nejprve naše mysl chce poznati důvod, proč tomu tak je. Proč nádherné plody kněžství nebo manželství v horkém létě života mohou uzrati jenom tam, kde na jaře neporušeně se rozvíjely

sněhobílé květy? Proč? Poněvadž manželství a tím spíše kněžství nemůže být bez lásky, jež se dovede obětovat. A obětavé lásky není schopno srdce nečisté.

Svaté kněžství i křesťanské manželství je cestou k Božímu oltáři. U oltáře jsou ovíjeny bílou stužkou posvěcené dlaně neomystů, právě tak jako bílou štolou jsou svazovány ruce novomanželů. Kdybychom rozuměli řeči, kterou nám celým zařízením mluví oltář, tento věrný druh kněžství i slavný svědek manželství, zalétlo by k sluchu naší duše jediné slovo: „Obětuj se!“

Na každém oltáři bývá kříž. A nejsou kněží nositelé kříže Kristova, nejen zlatem vyšítoho do jejich ornátů, nýbrž tak často krvavě se zarývajícího do jejich beder? Pravdivý a plně kněžský je nápis, který se čte na hrobě dávno zemřelého duchovního správce:

Kříž jsem hlásal, kříž jsem snášel,
pod křížem jsem pokoj našel . . .

A co manželství? Je to opravdu jenom veselý a bezstarostný výlet dvou mladých lidí do květnaté zahrady života, či spíše zůstává věčně pravdou, co říkával kterýsi venkovský pan farář po každé svatbě, které přisluhoval: „Tak, dnes jsem zase posvětil novou křížovou cestu . . .“?

Stejnou řečí promlouvá kříž k neomystovi, který přijímá jho Páně, jako k novomanželům, kteří si

slibují, že spolu navzájem budou všechno snášeti, dobré i zlé, příjemné i odporné až do smrti. A tato řeč kříže zní: „Zapři se, odpírej si, trp, obětuj se!“

Na oltáři před očima novokněží i novomanželů hoří svíce, které se stravují. A jejich plápol není němý, nýbrž mluví: „Sluho Boží, svíce na svícnu postavená, sviť všem, kdož jsou v domě Církve svaté!“ Svítit znamená dávat se, znamená hořet čistou obětavou láskou, která tím více se rozohňuje, čím mrazivější chladno je kolem ní, jak to vyjádřila kněžská duše Pavlova v druhém listě do Korintu: „Já pak sám milerád vše vynaložím, ano sám sebe vydám za duše vaše, byť i více vás miluje, méně jsem milován.“ (2 Kor. 12, 15.)

A k mladému muži, klečícímu před oltářem vedle bílé snoubenky, říkají hořící svíce: „Sviť světlem obětavé a věrné lásky na životní cestu té, která se ti nyní zcela dává!“ Je to táž řeč, kterou pronáší svatý Pavel k Efeským: „Muži, milujte své manželky, jakož i Kristus miloval Církev a vydal sebe sama za ni!“ (Efes. 5, 25.)

Totéž hlásá věčná lampa před svatostánkem, ve které se stravuje olej, totéž hlásají ostatky svatých mučedníků, uložené v kamenné desce oltářní, a nejdokonalejším způsobem sama Oběť mše svaté, jež provází do nového života novokněze a podle přání Církve měla by provázeti i každou novomanželskou dvojici.

Oltář a všechno na oltáři volá: „Obětuj se! Neboť není šťastného života bez lásky a není lásky bez oběti!“

Ale jak této řeči může porozumět srdce, které v mládí žilo nečistě, které nedovedlo nic si odepřít, v ničem si poručit, v ničem se ovládnout?! Jak bude moci někdo začít život oběti v kněžství nebo v manželství, když až dosud nic ze svých vášní, nic ze svých choutek, nic ze své smyslné tělesnosti neobětoval?! Jak bude moci trvale v kněžství planouti čistou láskou k Církvi nebo v manželství lnouti neporušenou věrností ke své ženě ten, jenž až dosud v celém mládí a jinošství jenom stupňoval požitky svých nikdy nenasycených smyslů?! Jak bude schopen v kněžství dáti se nesmrtelným duším nebo v manželství žít obětiplně svým dětem, když mládí a jinošství ho nenaučilo než sebelásce nejnižšího druhu?!

Kněžství i manželství předpokládá nutně čisté mládí, mládí neotrávené, silné, velkodušné, mládí, jehož heslem je: „Vzhůru, srdce, k výšinám oběti!“

Pius XI. v promluvách zvláště k mládeži častěji vzpomínal na dojemnou událost z doby, kdy jako knihovník milánské Ambrosiany ve volném čase oddechu vystupoval rád na nebetyčné vrcholy Alp. Jednou celou společnost vedl zkušený horolezec, prostý venkovan z alpské vesnice. Když vystoupili až na téměř horského velikána, pokryté panensky nedotčeným sněhem, zaplála tato bělostná krása

oslnivým světlem slunce. Byla to tak úchvatná podívaná, že všichni jako by téměř ani nedýchali. A do tohoto tajuplného ticha zazněl horalův hlas tak slavnostně, jako když zvony o Vzkříšení hlásají: „Zde se musíme modlit . . !“ Všichni jako na povel poklekají před zázračným bílým oltářem Boží přírody a s jejich rtů nese se společná modlitba k Tvůrci: „Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno Tvé . . !“

Z této vzpomínky rozváděl veliký papež mládeži, jež naslouchala jeho slovům, obraz vysokých, svatých a čistých ideálů, k nimž mládí má vzlétati. Použijme i my krásného papežova podobenství: Kněžství i manželství jsou dvě svaté nebetyčné hory, dvě Boží hory, zářící bělostí a světlem; dvě hory, kde v posvátné úctě je nutno padnout na kolena a modlit se. A kdo dokáže namáhavý vzestup do těchto výšin, aniž se zřítí do hlubokých propastí, pod ním zejících? Tuto otázku i její odpověď najdeme v Knize knih, v níž královský pěvec se ptá v žalmu 23.: „Kdo smí vstoupiti na horu Hospodinovu a kdo smí státi na svatém místě jeho?“ A co odpovídá? „Kdo má nevinné ruce a čisté srdce!“ (Žalm 23, 3. 4.)

II. Prostředky čistého mládí:

A) Jejich nadpřirozený ráz:

A nyní, když jsme si uvědomili, proč čisté mládí jest nutným předpokladem požehnané volby životního stavu, přikročme k další úvaze, jež s hlediska praktického je vlastně nejdůležitější: Jaké jsou prostředky, jež zachovají jinochům čisté mládí?

Nejdříve předešlu malé přirovnání. Problém vzduchoplavectví zůstával téměř nerozřešitelný a ve větší míře prakticky neupotřebitelný do té doby, dokud nebyl vynalezen výbušný motor, jehož energií člověk se může dnes vznést do oblačných výšin, a to nikoli v balonech, naplněných plynem lehčím než vzduch, nýbrž v nepoměrně těžších, leckdy celé tuny vážících kolosech, jimž říkáme letadla.

Podobně i problém čistého mládí je nerozřešitelný, nesáhne-li se po prostředku, řekl bych po duchovním motoru, který může hrubou tíhu smyslové tělesnosti, táhnoucí člověka k špinavé zemi, povznést vysoko, vysoko do slunných oblastí neporušené čistoty. Tento prostředek není z nás, není z našich sil, a přece může býti v nás, může býti naším vlastnictvím. Je to ona zvláštní pomoc nadpřirozená, které říkáme milost Boží.

A to je první a hlavní prostředek. Bohužel valná část dnešních rodičů a vychovatelů, i katolických, jako kdyby byla načichlá bludem někdejšího pelagianismu, hlásajícího, že bez Boží milosti člověk se dobře obejde a že si stačí sám pouhými přirozenými silami. Jaký to katastrofální blud! Starověký počtář a geometr Archimedes správně přišel na originální myšlenku: „Dejte mi jediný pevný bod — ale ten bod musí býti mimo zemi, a já hravě celou zemi vyzvednu do výše!“ Mládí, aby neklesalo, nýbrž pozvedalo se k vysokým ideálům čistoty, nutně potřebuje pevný opěrný bod, ale tento bod musí býti mimo veškeru vrátkost sil přirozených — potřebuje Boha a Jeho milosti. Jinoch, který by si troufal pouhými přirozenými prostředky — silou své vůle, vzděláním, společenskou výchovou — udržeti a zabezpečiti čistotu mládí, podobal by se nebohému člověku, který zapadne až po krk do močálu a čím více se z něho snaží dostat, tím více je pohlčován, poněvadž nemá pod nohama ani kolem sebe nic pevného, čeho by se mohl chytit.

Mládí je jako třtina a stačí již malý vánek, aby se povážlivě rozklátilo. Ale vložte do třtiny tyč z kalené oceli a vetkněte ji hluboko do země, třeba kde se honí vichřice — třtina se ani nepohne, poněvadž sdílí sílu kovu. Dejte duši mladého jinocha Boží milost, a kdyby všechno kolem se lámalo a praskalo, z této duše budou se v radostném výkři-

ku mladistvého hrdinství ozývati slova Pavlova: „Všechno mohu v Tom, jenž mne posiluje.“ (Filip. 4, 13.)

B) Prostředky tvůrčí:

Po tomto všeobecném poznatku jděme k praktické aplikaci a ptejme se, které jsou konkrétní zdroje této Boží síly v mladé duši. Dala by se jich vyjmenovati celá řada, ale s hlediska jinošské čistoty vyberme si tři zdroje nejpůsobivější a nejkrásnější: Je to svatá zpověď, Eucharistie a láska k Madoně.

V životě svatého Filipa Neri se vypravuje, jak k němu přišel jinoch propadlý nečisté vášni a táhal se na radu, co má dělat, aby z tohoto otroctví se osvobodil. Světec mu dal odpověď: „Ihned po každém pádu jdi ke svaté zpovědi!“ Jinoch se řídil touto radou a zanedlouho okovy, které kdysi věznily jeho duši v neblahém zajetí, vítězně spoutaly obludu nečistoty.

Je potřebí našim jinochům a vůbec naší mládeži stále dávat správný a plný pojem o svaté zpovědi. Kolika našim mladým jinochům, jinak třeba velmi obětavě agilním v katolických spolcích, zpovědnice je místem, od kterého během roku raději na deset kroků dál, a když už přijde nevíтанý velikonoční čas, vchází se do zpovědnice s podobným zájmem, jako trestanec vchází do dveří káznice.

A zatím, co by si mělo lépe a plněji porozumět,

než právě mládí a zpovědnice? Či není to mládí, které tak žhavě touží po štěstí, po kráse, po radosti? A není to zpovědnice, která toto všechno po bolestných ztrátách dává a vrací?

Nebyla prostoduchou, naivní venkovskou babičkou Ema Destinová, nýbrž proslavenou světovou operní pěvkyní, uvyklou na bouřlivé potlesky tohoto světa. A slyšme, co pravila při svých vzpomínkách jednomu knězi: „Víte, důstojný pane, kdy jsem se cítila v Paříži nejšťastnější? To nebylo ve Velké opeře, když jsem byla zasypána květy a kdy na mne obecenstvo čekalo po představení a doprovázelo mne s jásotem a květinami až do mého hotelu — to bylo, když jsem zašla do některého katolického kostela a tam někde v koutku jsem se z duše pomodlila. Chodila jsem tam k svaté zpovědi k jednomu knězi — byl to Polák: to byl zpovědník! Šla jsem tam někdy celá rozbolněná a nešťastná a odcházela jsem klidná, radostná a šťastná. Říkala jsem mu: „Důstojný pane, vy jste takový hodinář duší: rozeberete v duši každé kolečko, každý hřídelek, každou páčičku, vyprášíte, vyčistíte a dáte zase pěkně dohromady — a teď jdi! Hodiny jdou zase tiše, pravidelně, ukazují dobře čas!“

O kolik katastrof věčného i pozemského života v řadách zrající mládeže bylo by méně, kdyby jí zpovědnice byla duchovní ambulancí, kde se léčí i smrtelně těžká zranění duše! Divíme se, že

v dnešní mládeži je tak častý zjev náhlého mravního zhroucení. Ne, zde nemožno pranic se divit! Neboť je to zcela nutný a přirozený důsledek duchovně neléčeného hříchu nečistoty, který nezůstává obyčejně sám, nýbrž hned se stará o potomstvo, stává se otcem nových a stupňovaných hříchů. Je svrchovaně důležité vypěstovat v mládeži na jedné straně hrůzu před hříchem nečistoty, avšak neméně na druhé straně i velkodušné a důvěryplné odhodlání, co nejdříve a co nejupřímněji z hříchu — byl-li spáchán — kajícně se vyznati, a jak říkával svatý farář arský: „Nenechat dlouho Krista viset na kříži své duše.“ - -

Avšak kdyby bylo postaráno jenom o léčení choré duše a nebylo by účinné výživy, jež by duši činila silnou a odolnou již proti samým bacilům nečistoty, tak záludně rozvířeným po všech koutech tohoto světa, bylo by postavení vrátkých mladých duší opravdu osudné. Avšak máme andělský pokrm čistých duší, máme „obilí vyvolených a víno plodící panny“ (Zach. 9, 17) — Krista eucharistického. Často slyšíme zcela vážně míněnou námitku, že žádat mravní čistotu na mláď, které se prý přece musí vybouřit, je věc zcela nemožná. Řekne-li tuto větu nevěrec, nemůže nás to překvapiti, ale když takto smýšlí člověk věřící, který Boha nepopírá, je to řeč buď rouhavá nebo bezmyslenkovitá. Je-li Bůh, je také Jeho nekonečná Dobrota a Moudrost, a tudíž Jeho zákon žádá

věci možné. I o šestém přikázání Božím: „Nescsmilníš!“ platí to, co všeobecně prohlásil trident-
ský sněm, používají slova svatého Augustina: „Bůh nepřikazuje nic nemožného; když přikazuje, vy-
bízí tě vykonati, co můžeš, a prositi o to, co nemů-
žeš, a On pomůže, abys mohl.“ (Denzinger Ench.
Symbolorum, str. 290, č. 804.)

Zdali nejsme uchvázeni obdivem při pohledu na
dějinné divadlo krvácející Církve v prvních třech
stoletích?! Tyranští pronasledovatelé nezastavují se
ani před krásou a nevinností mladých lidských ži-
votů. Hřmí arény zápasíšť, a těžko lze říci, kdo je
krvežiznivější, zda šelmy, trhající mladistvá těla,
či obecnstvo, bavící se touto ukrutností! A přece
tito mladí křesťané, jinoši a dívky, jdou hrdinně
vstříc smrtelnému zápasu. Kde je tajemství jejich
síly? Nejsou sami — je v nich síla Ježíše Krista,
kterého tajně ve vězení před svým mučednictvím
přijali z kněžských rukou . . .

Boje o čisté mládí, jež se někdy odehrávají v ji-
nochově duši, jsou sice nekrvavé, avšak svou urput-
ností nebývají nepodobny zápasům s divokými šel-
mami. Ano, u některé mladé duše může se mluvíti
o pravém mučednictví čistoty. Vydrží, nezradí, ne-
podlehne? „Běda samotnému!“ (Kazatel 4, 10),
praví Písmo svaté. Ale blaze tomu, kdo pochopí,
že „Ježíš Kristus je týž včera i dnes“. (Ad Hebr.
13, 8.) Jako kdysi eucharistický Spasitel vléval
hrdinství do srdcí mučedníků, tak stále dává sílu

a vítězství v nejurputnějších bojích a pokušeních života duším, které se s Ním spojují.

Římští spisovatelé vypravují o starověkých Galech, že tito táhli do boje jeden k druhému připoutáni pevnými lany, aby v nebezpečí nemohli se navzájem opustit. Ale čím je toto vnější pouto soudružné věrnosti v porovnání se spojením, které vzniká ve svatém přijímání mezi Kristem a duší! Přijímající mladá duše má Toho, který řekl: „Důvěřujte, já jsem přemohl svět!“ (Jan 16, 33), má Toho, který je čistotou panen, má Toho, který je zdrojem věčného života!

Na hoře Montsalvat, podle překrásné středověké legendy, vyvolení rytíři střežili alabastrovou misku, do níž na Kalvarii byla zachycena Krev Spasitelova. To byl tajuplný svatý Grál, který svým strážcům propůjčoval věčné mládí, neporušenou čistotu a neohroženou sílu! Kéž by duchauplný smysl této legendy stával se skutečností v novodobých rytířích svatého Grálu — v mladých duších, denně přiklekajících k tajemnému stolu Těla a Krve Svátostného Krista...! —

Avšak nebylo by Eucharistie bez Madony. Co je vlastně jiného ono svátostné Tělo Páně, než nejkrásnější dar panenské Matky Boží? A těžko si myslit živou víru v Eucharistii bez lásky k nejvyšší Panně!

Svatý Augustin praví, že „čistý je ten, kdo lásku vypuzuje jinou láskou a oheň zhásí jiným

ohněm“ (Sermo de summo Bono). Chce tím říci, že lidské srdce nemůže zůstat prázdným, nemůže zůstat bez lásky. Čím spíše to platí o srdci v máji života! Nestačí jenom v něm bořit modly nízkých vášní, kterým tak často záludný svět dává falešné jméno „láska“, nýbrž nutno v nich stavěti nové krásné oltáře, zasvěcené Lásce vyšší, Lásce pravé, Lásce čisté. A kdo je tato Láska? Zcela určitě Bůh, nekonečná a věčná Krása. Ale Bůh ve své dobrotě sám chtěl odlesk své Krásky zobraziti v bytosti stvořené, nám blízké, aby k Lásce Boží uchvacovala naše lidská srdce. A touto bytostí je požehnaná mezi ženami, Panna Maria!

Je tak dojemná legenda o prostém, neučeném řeholním bratru, kterému nebylo příliš shůry dáno, takže se ničemu nedovedl naučit, ani neobyčejným modlitbám. Všechno, co uměl, byla jen pouhá dvě slůvka: „Ave Maria!“ Ale zato říkal je skoro stále a s takovou vroucností, že jeho spolubratři jinak jej nepojmenovali než „bratr Ave Maria“. S těmito dvěma slovy na rtech prostáček Boží jednoho dne zemřel. Spolubratři pochovali dobrého druha na klášterním hřbitůvku. Ráno, když se přišli k hrobu pomodlit, spatřili z nakupené hlíny vyrůstati krásnou bílou lilii, která na okvěti kalíšku měla jemně vepsána slova: Ave Maria! Podivili se nemálo dobří mnichové a chtěli tak vzácnou květinu přesaditi na jiné místo. Hrabali, hrabali, ale ke kořenům se nedostali, neboť štíhlý

stvol lilie vyrůstal z mrtvého srdce řeholního bratra „Ave Maria“!

Myslím, že k této legendě není třeba výkladu. V srdci, kde je královnou Nejsvětější Panna, zcela určitě kvete lilie čistoty.

A snad mi nebude vykládáno ve zlé, vzpomenu-li zde vděčně na svou maminku, jejíž veškeré umění, provést mne bez úhony od kolébky až ke stupňům oltáře, spočívalo právě v tomto tajemství: naučit mne milovat Madonu! Snad všechna maminčina psaní, posílaná za mnou v době bohosloví do Říma, jsou prostě a přece tak mistrně propletena nějakou myšlenkou o Panně Marii. Byl to pro mne věru nejkrásnější okamžik života, když jsem před jedenácti lety při své primici pronášel první svůj kněžský pozdrav Immakulatě slovy mešního formuláře: „Všechna jsi krásná, Maria, a poskvrny není na tobě..!“ A před oltářem klečela moje maminka, která přijela přes bílé Alpy, aby s Matkou věčného Velekněze se spojila v jedno jásavé velké Magnificat...

Ano, není jistějšího prostředku zachovati jinochovu duši čistou a přivést ji k oltáři kněžství, než vykřesat v ní již od nejútlejšího dětství vroucí lásku k panenské Matce. Tato láska, bude-li skutečně první láskou jeho srdce v jinošství, bude také až do posledního tepu jedinou láskou celého jeho kněžství.

*Má každý koutek v srdci svém,
kde drahý poklad skrývá,
kam chodívá se potěšit,
když život se mu stmívá . . .*

*Můj Bože — tam v tom koutečku
je krásně jako v ráji —
a byť se mračna valila,
tam vždy se roztrhají . . .*

*Ten koutek tichá svatyňka,
v ní oltáříček bílý,
jejž nejkrásnější lásce své
jsme navždy zasvětili . . .*

*Ó štěstí! Dlít v té svatyňce
tak útulné a hezké . . .
A koho ty máš v koutku svém,
mé srdce — srdce kněžské . . . ? !*

*V tom srdci láskou hořícím
a plném sladkých tónů . . .
A srdce tiše zašeptlo:
„Můj koutek — pro Madonu . . . !“ —*

Avšak láska k Panně Marii má ještě jiný vliv na duši dospívajícího jinocha, zvláště toho, který prozrazuje životní zaměření směrem k manželství. Je nejlepší školou pravého duchovního rytířství vůči dívce a ženě. Ne, neprospějí mladému jinošské-

mu světu lekce tanečních mistrů, pravidla společenského chování či okukování metod s filmových pláten, neboť to vše je pestře nabarvená skořápka, tím odpornější, čím větší plesnivinu zakrývá. Nevím, kdy ve světě žena byla více adorována než dnes, ale také nevím, kdy její posvátné ženství bylo více profanováno. Stačí se podívat na kdejakou dřevěnou lavičku v sadech, kdejaký pilíř, či telefonní tyč, stačí poohlédnouti se po nádražních čekárnách, školních vlacích, podívat se do kabin plaváren a na kdejaké vhodné zákoutí — a všude nás tam vítají rytiny, kresby a verše znesvěceného, potupeného ženství. A kdo jsou smutně proslulí tito mistři XX. století? Převážnou většinou jsou to naši jinoši, studenti, kteří sice pokládali by za veliké provinění proti bontonu, neponechat dívce čestné místo po pravé straně, avšak hrubou kresbou pranýřovat posvátnost jejího ženství mají za ducha-plné povyražení!

Chraňme jinochy před tímto morem nestoudnosti a farizejství! Naučme je v každé dívce a ženě viděti živý obraz Panny Marie, nositelku téhož ženství, které bylo v Madoně — a pak budou všechna pravidla o slušném chování a úctě k ženě zbytečnými!

Jak překrásná je epizoda ze života velikého středověkého mystika, kněze a řeholníka, blahoslaveného Jindřicha Susona. Světec šel kdysi polem. Na úzké cestě potkal chudou ženu a

vyhnul se jí do bláta. Udivena obrací se žena a táže se ho: „Milý pane, jak to, že Vy, jsa ctěným pá-
nem a knězem, tak pokorně mi ustupujete? Přec
mnohem více by se slušelo, abych já se Vám vy-
hnula.“ Suso odvětil: „Milá ženo, jest mým zvy-
kem, že rád ukazuji všem ženám zdvořilost a lásku
k vůli něžné Bohorodičce nebeské!“ Tu pozdvihla
žena oči i ruce k nebi a řekla: „Teď prosím tuto
ctihodnou Paní, abyste neodešel z tohoto světa dří-
ve, než se Vám dostane zvláštní milosti od té, kterou
tak uctíváte v nás ženách všech.“ A Suso řekl:
„K tomu mi dopomáhej ona čistá Paní nebes!“

Avšak takovéto vznešené pojetí ženství bylo by
nedostatečné a jednostranné, kdyby mělo býti je-
nom v duších jinochů. I dívky a ženy musí plně si
uvědomiti, že mají býti živým obrazem Madony.
To není snad jenom krásná básnická fráze, nýbrž
je to závazek veliké odpovědnosti! Zajisté, odpo-
vědný jsou do značné míry dívky a ženy za mravní
úroveň jinochů a mužů. Není divu, že dnes je tak
pramálo opravdové úcty k ženství, když veřejná
hřiště, společné plovárny, trampská tábořiště, ta-
neční parkety, divadelní scény, filmová plátna, vý-
klady obchodů, náměstí, ulice, a může se říci, pone-
náhlu celý svět mění se --- jak kdosi trochu ob-
hrouble, ale nikoliv nepravdivě to vystihl --- v ja-
kousi veřejnou tržnici ženského masa.

Katolické dívky a ženy do tohoto osudného třeš-
tění nad propastí musí spásonosně zasáhnout čis-

totou celé své osobnosti, chovanou nejen v nitru své duše, nýbrž účinně a působivě projevovanou navenek celým svým zjevem, který jenom tehdy je plně krásný a opravdu elegantní, jestliže mu neschází cudnost. A tohoto půvabu nabudou nikoliv v salonech tak zvané „krásy“, nýbrž ve škole Panny Marie.*

S hlubokým dojmem četl jsem o svatém Bonaventurovi, františkánském mnichu, proslulém učností a ještě více ctnostmi, že pozván byv ke stolu francouzského krále, svatého Ludvíka, při pohledu na sestru královu, která byla okouzující krásy, upadl do vytržení mysli, a když se ho ptali, čím jeho duch v extasi se zabýval, odpověděl: „Obdivoval jsem se Panně Marii!“ Jak čistý a cudný byl asi zjev této ženy, když dovedl duši světcovu povznést k myšlence na Pannu Nejčistší!

Katolické ženy a dívky musí zvedat, a nikoli strhovat duše jinochů, jejichž cesta s křížovatkou života zaměřuje k volbě manželství. Bude-li celý vnější zjev a chování milované dívky takové, že duše jinochova v ní bude vidět Mariin čistý obraz, pak bude před svatbou dívčino panenství jinochu svatě nedotknutelné a po svatbě ženino mateřství muži tajemně posvátné.

* Velmi působivý a církevní autoritou doporučený je „Příslib křesťanské mravnosti žen a dívek“. Texty „Příslibu“ vydal Apoštolát Třetího řádu sv. Františka v Hradci Králové, Příkopy 548. Cena 100 kusů 6 K.

C) Prostředky ochranné.

Nuže, to jsou tři nejpůsobivější nadpřirozené zdroje čistého mládí: svatá zpověď, Eucharistie a láska k Madoně. Tyto prostředky proměňují mladou duši v libovonný záhon bílých lilíí. Avšak, co by byla platná sebekrásnější zahrádka, kdyby nebylo plotu, který zamezuje vstup škůdcům? A právě tak veškerý kladný tvůrčí vliv nadpřirozených prostředků je vydán v jinochově duši zcela nepochybně v naprosto jistý zmar, jestliže je neprovází duch sebezáporu. Vzpomeňme na scénu, kterou čteme ve svatém evangeliu po Kristově proměnění na hoře Tábor. Po bezvýsledném úsilí učedníků Spasitel sám uzdravuje jinocha, stíženého mocí nečistého ducha. Udiveně ptají se učedníci, proč sami nic nezmohli. A Ježíš odpovídá: „Takovýto rod nevymítá se leč modlitbou a postem.“ (Mat. 17, 20.) Slovo půst dlužno chápati nejen vzhledem k jídlu, nýbrž daleko širě ve smyslu sebekázně a sebezáporu. Křesťanská terminologie má pro to výstižný název, který ovšem přímo jde na nervy modernímu člověku: umrtvování. A právě proto, že dnešní svět o umrtvenosti nechce nic slyšet, proměňuje se čím dál, tím více ve hřbitov duchovních a mravních mrtvol.

Ovšem je také pravda, že tento pojem bývá tak skreslen v některých zbožných hlavách nebo knihách a tak odpudlivě podáván v různých znetvoře-

ných životopisech světců, že mladá srdce, a zvláště srdce jinochů, stěží se pro to nadchnou. Pozorovali jsme už někdy, že hoši, kteří doma velmi neradi pomáhají mamince v domácích pracech, v letním táboře tytéž práce dělají s velikým nadšením? Odkud tento rozdíl? Z různého způsobu, jakým práce byla uložena. Doma to bývá obyčejně jenom rozkaz a nic více, ale v táboře je úkon oživen zajímavou myšlenkou soběstačnosti a samostatnosti, která každému hochu tolik imponuje. Podobně je tomu, máme-li do srdce jinochova účinně a trvale vložiti ducha sebezáporu. Zde bychom dobře nepochodili u mladých duší, kdybychom jim pouze říkali: Nesmíš! Nesmíš udržovat styky se špatnou společností! Nesmíš čísti nemravných knih! a podobně. Snad bychom tímto způsobem měli úspěch dvakrát, třikrát, ale bylo by velmi pochybné, zda tento sebezápor není snad pouhou povrchní slupkou bez vnitřního ducha. A právě o to jde: dát mládeži ducha sebezáporu, nejen pro tento či onen případ, nýbrž pro celý život. Ale duch sebezáporu musí vycházet z nějaké myšlenky, která by dovedla mladá jinošská srdce zachvátit nadšením. A jaká je tato vůdčí myšlenka? „Být křesťanem znamená být hrdinou!“ Není hoča, který by nesnil o hrdinských činech, o bojích a vítězstvích. Neličme proto sebezápor mladým duším jako pouhé tiché odříkání, nýbrž mluvíme o něm nadšeně jako o vítězném zápase, a po hrdinství tou-

žící jinošská srdce sebezápor si zamilují. Heslo vítěze Bohumíra z Bouillonu: „Paže má je silná, poněvadž srdce mé je čisté!“, je krásným výrazem, slučujícím oba tyto rysy, jež mají charakterisovati mladého křesťana.

Rodiče a vychovatelé měli by tudíž v duších jinochů od nejútlejšího mládí probouzeti plné vědomí křesťanské důstojnosti a statečnosti, jež jsou vlastně důsledkem svátosti křtu a biřmování. Uvědomělý, z víry žijící mladý křesťan bude se dívat na sebezápor, jež vyžaduje čistota, tak samozřejmě, jako bojovník dívá se na námahu, kterou předpokládá a vyžaduje sláva vítězství. Nesplete a nezastraší jej úsměšek tohoto světa, ba naopak vzbudí v něm ještě větší odhodlání třímat v nezdolné paži bílý prapor čistého mládí.

Ovšem nesmíme zapomenout, že mládí jest živel příliš nezkušený a často nespolehlivý, aby v žďyk y svou hrdinností vystačilo v kritických okamžicích bojů a pokušení. Tudíž vedle zmíněného ochranného prostředku pro čistotu mládí, vnitřního ducha sebezáporu, musí zde býti i vnější pomoc těch, kdož mají povinnost a možnost, mládí vést po dobrých cestách a předem odstraňovat nebo zmenšovat nebezpečí. Nazval bych to krátce b d è l o s t í n a d č i s t ý m m l á d í m. Tato povinnost jest určena v první řadě rodičům a vychovatelům, avšak v mezích možnosti zavazuje také každého

člena Církve, ve které, jako v jednom těle, tvoříme vzájemně se doplňující a podporující údy.

A zde se nám otvírá rozsáhlé bojiště, ohrožené na několika frontách. Všimněme si aspoň nejdůležitějších!

Předně: špatná společnost! Kolikrát již stala se hrobem čistoty! Je potřeba bedlivě bdít a znát všechny styky lehkověrného mládí. Stačí jediný špatný přítel, aby svedl na scestí řady jiných. Víte, jak chytávali kdysi ptáčníci tažné ptáky? Tak jednoduše a tak rafinovaně! Stačilo chytiti jediného ptáka, jemu na nožku byl přivázán lepem prosáklý provaz a pták byl puštěn, aby se přidal k některému právě letícímu houfu. Ale běda! Zrádný vlající provaz brzy na sebe nachytl řadu nešťastných obětí, které zděšeně křičíce a nemohouce rádně mávati chycenými křídly, padly k nohám čekajícího ptáčníka. Není to smutný obraz mravní zhouby tak četných jinochů, stržených jediným špatným druhem?

S touto věcí úzce souvisí problém poznání tajemství života. Obyčejně bývají to všeteční a nikoliv bezúhonní kamarádi, kteří dovedou s dráždivou napínavostí vypočítavě nadhozenými poznámkami rozmetati v žalostné trosky posvátný chrám ticha v duši nevinného jinocha. Dábel dobře se vyzná v práci a dovede si zjednati náhončí, aby polapil mladou duši. Tajemství života, poznané z vý-

směšných úst nevhodným způsobem, stává se velmi často začátkem žalostných konců.

Zde musí zvláště rodiče věnovati probouzejícímu se mládí svrchovanou pozornost. Pius XI. v encyklice o křesťanské výchově mládeže udává jedi- ně správnou cestu v této otázce. Ostře odsuzuje ja- ko nebezpečnou pošetilost tak zvanou „pohlavní výchovu“, jež předčasně zasvěcuje mládež do tajů života pohlavního, anebo dokonce vystavuje ji pří- ležitostem, aby si mladý duch takovým věcem na- vykl, a jak říkají, otužil se proti nebezpečím pohlaví. Zároveň však dodává: „Když už je třeba o této ožehavé věci po náležitě úvaze vhodně poučiti mla- dého člověka, tu mají to učiniti ti, kterým Bůh svěřil povinnost výchovy a s povinnostmi jejich stavu spojil také své milosti. A mají to učiniti obezřetně a obratně, jak není neznámo křestan- ským vychovatelům.“ (Encyklika z 31. prosince 1929.)

Z toho vyplývá, že v duši mládeže má býti za- chován pel dětství, jak jen možno nejdéle. Ovšem, bohužel, doba trvání tohoto krásného nerušeného dětství u dnešní mládeže -- zvláště v městech a vel- koměstech, kde je tolik draždidel smyslů a fanta- sie -- je čím dál, tím kratší. A tu je důležitou po- vinností, zvláště matky, bdít nad tím, aby její do- růstající dítě, když už v jeho duši nějak byla vy- volána tato otázka, nedostalo na ni něčí znesvěce- nou odpověď dříve, než s utajeným dechem a s po-

citem nesmírné vděčnosti ji uslyší v náruči té, která je nosila pod srdcem a v bolestech přivedla na svět...!

Jiným úskalím, o které rozbilo se již tolik bílých lodic čistého mládí, jsou špatné knihy a filmy, popřípadě divadla. Jak je tu třeba bdělého oka těch, jež Bůh ustanovil za jejich kormidelníky! Bohužel, kolik je právě zde lehkomyšlné, ba i vědomé nedbalosti! Co všechno dnes v knihách přečte a co všechno dnes v kinech vidí naše mládež! Jak velmi často jsou zhoubné pro cudnost i čistotu dokonce ty filmy, jež jsou uznány za přístupné mládeži! Nedávno byl promítán film, ve kterém — podle reklamních obrázků — tančící africké divošky byly filmovány téměř nebo úplně nahé. A tento film byl označen jako mládeži přístupný. Procházel jsem se schválně několik minut na protější chodníku poblíž biografu, abych pozoroval, jaká bude asi návštěva nedělního odpoledního promítání tohoto filmu. A bylo k pláči, když jsem viděl celé skupiny dětí, hochů i dívek navzájem promíšených, proudících směrem k biografu. A mnoho dětí bylo přiváděno samými rodiči! Jestliže smysly desíti-, dvanácti-, čtrnáctiletých dětí jsou syceny, lépe, drážděny, takovouto potravou, jakým draždidlům budou holdovat za deset, za patnáct let? Jestliže už v mládí jejich srdce je košem, do něhož bezmyšlenkovitě se házejí všechny odpadky, zda za několik roků nestane se páchnoucí

stokou neřestí? Jestliže už v mládí jejich hlava stává se jakoby zájezdním hostincem, volně přístupným každé drzé knižní nebo filmové necudnosti; zda není na nejlepší cestě, aby později se stala špinavou krčmou nemravných spádů?!

Jak hrozná odpovědnost těch, kdož mají bdít nad každým nebezpečným a nevčasným hnutím v duši dítěte, až tato duše na soudě Božím bude požádána z rukou jejich Tím, jenž pronesl hroznou kletbu nad každým, kdo by pohoršil jednoho z maličkých, věřících v Něho! Lépe by takovému člověku bylo, aby žernov mlýnský zavěšen byl na jeho hrdlo a on pohroužen do hlubokosti mořské! (Srovnej Mat. 18, 6.)

A konečně do třetice nutno upozornit na jiné dvě dílny, v nichž nebezpečně rozdmýchává se ohniště nízkých vášní ve zhoubný požár — totiž taneční sály a veřejné společné plovárny a koupaliště. Chci snad odsouditi tančení nebo vodní sporty v jejich podstatě a přirozeném účelu? Nikoliv! I velcí učitelé církevní, jako svatý Tomáš Akvinský nebo svatý František Saleský, praví, že tanec sám o sobě, to jest vyjádření radosti uspořádanými pohyby, není nic špatného. A pokud se týče koupání a vůbec otužování těla sportem, byl by nevědomý nebo předpojatý ten, kdo by hlásal, že křesťanu je nedovolené. Vždyť Církev tak často vkládá nám na rty mešní modlitbu: „Dej nám, prosíme, Pane Bože, radovati se

ze stálého z d r a v í d u š e i t ě l a . . . !“ Svatý Vincenc Ferrerský dává správné pravidlo: „Pamatuj na přirozené potřeby svého těla, jak ti to B ů h v n u k n e !“ Tato slova, jež jsou jasným oprávněním a obhájením nezávadné zábavy a hry, jsou zároveň odsouzením toho, co dnešní svět pod těmito dvěma pojmy si představuje a provádí.

Mezi tancem, který mají na zřeteli jmenovaní církevní učitelé, a mezi tancem dnešním je takový rozdíl jako mezi lesní studánkou a městským kanálem. Francouzi nebývají nakloněni k nějakému příliš přísnému karatelství ve věcech mravů, a přece člen francouzské Akademie, Pavel Bouget, má posudek: „Šel jsem se podívat na ty moderní tance. Užasl jsem nad nevkusnou hrubostí pohybů a jednání vyškolených tanečníků.“ A jiný současný spisovatel, Marcel Prevost, praví: „V dnešním tanečním úboru ani sama stará polka ani valčík není bez nebezpečí pro mravnost.“

Je zcela jisté, že mezi dnešními tančírny, kde vládou divošské tance v obnažujících úborech, a mezi domácími svatyněmi, kde vládou kolébky, je nesmírná vzdálenost. Italský spisovatel, Monsignore Pezzali, vzpomíná v jedné knize na charakterního jinocha, který mu řekl: „Důstojný pane, znám velmi dobře všechny představy, myšlenky a hnutí svých kamarádů, které mají, když s dívkou svým vlastním způsobem tančí tango. Kdybych tedy spatřil svou snoubenku, kterou převroucně miluji,

tančiti s někým tento tanec, ještě týž den poslal bych jí dopis tohoto znění: „Slečno, s kým jste si dnes začala, s tím si také skončete!“

A což teprve kněžská povolání nadějných jinochů?! Kolik jich bylo rozšlapáno pod nohama tancujících párů! Svatý farář arský dal nad vchodem do kaple, zasvěcené Stětí svatého Jana Křtitele, upevniti nápis: „Za jediný tanec padla světcova hlava!“ Kolik by musilo býti nápisů nad tanečními sály, ve kterých za jediný tanec padlo již tolik kněžských povolání!

Ale oč zhoubnější jsou účinky společných veřejných koupališť a plováren! Ti, kdož ospravedlňují tento zlořád, tvrdíce, že dnešní mládež stane se čistou, když si navykne na vzájemnou nahotu, jsou tak nesmírně pošetilí jako ten, kdo by tvrdil, že choré oko stane se zdravým, když se upřeně bude dívat do oslnivé záře prudkého slunce.

Rozumní křesťanští rodiče a vychovatelé nebudou sice přezírat dobrodiní vodního sportu pro mladá, vyvíjející se těla, ale vynaloží také veškerou snahu, aby to byl sport křesťansky nezávadný, čehož prvním požadavkem jest oddělení plováren a koupališť podle pohlaví. A zůstává-li, bohužel, tento požadavek stále bezvysledným, musí rodiče a vychovatelé v mladých duších vzbuditi ducha hrdiného sebezáporu, aby místo pohodlné a blízké plovárny zvolili si odlehlý, méně příjemný koutek, anebo dokonce — není-li jiné možnosti — aby se

zřekli koupele těla, v níž by pošpiněna byla duše. „Neboť, co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, na duši však škodu trpěl? Aneb jakou dá člověk výměnu za duši svou?“ (Mat. 16, 26.)

Jak je patrné, na mladá srdce se všech stran číhá nebezpečí, a ti, kdož jsou ustanoveni nad nimi strážci, musí se velmi modlití o pomoc Boží, které však Bůh neodpírá těm, kdož Ho prosí.

III. Odměna čistého mládí:

A nyní zbývá ještě třetí krátká otázka: Jaká je odměna čistého mládí? Vyplatí se to, z jinošského věku vejít v manželství nebo v kněžství s čistým štítem? Jaký je plod, v nějž uzrává v mužném věku květ mladistvé neporušenosti? Odpovídáme: Tím plodem je šťastné otcovství.

Že rodinné štěstí, duševní i tělesné zdraví zplozených dítek je závislé z převážné části na mravní poctivosti obou rodičů, muže i ženy, o tom nás učí lékařská věda a potvrzuje denní zkušenost. Netřeba tudíž o tom se šířiti.

Ale což jinoch, který neporušenou lilii svého mládí donesl k oltáři svatého kněžství?! Kněžství je vrcholné obětování sebe, ale obět je láska, a láska je plodná, tím plodnější, čím je čistší! Kněz tedy pro svoje panictví jest nositelem nejkrásnějšího duchovního otcovství. Svatý Pavel pokládá sebe za

otce křestanů korintských, jimž píše: „V Ježíši Kristu já jsem vás zplodil skrze evangelium!“ (1 Kor. 4, 15.) A nemůže tak o sobě právem říci každý kněz, který duším dává život nadpřirozený, který svým duchovním dětem poskytuje pokrm Eucharistie a slova Božího, který je provází svým požehnáním, v lásce a starostlivosti na ně vzpomíná, za ně se modlí, pro ně žije a jim se obětuje?

Jakýsi lodník na Ženevském jezeře říkal vždycky svatému Františku Saleskému, jenž byl biskupem, důvěrně: „Otče!“ Jiný vysoký hodnostář, jenž jednoho dne světce doprovázel, poučoval lodníka, že má svého biskupa jinak titulovati. Světec pokáral preláta. řka: „Jen jich nechte říkati mi ‚Otče!‘, neboť vpravdě milují mne jako otce! Tímto jménem dělají mi větší radost než ti, kdož mi dávají vznešené tituly.“

Ano, toto krásné, požehnaně plodné kněžské otcovství, jest odměnou, ovocem jeho panictví, jež je tehdy nejvzácnější a nejúplnější, jestliže svými kořeny tkví již v čistém, neporušeném mládí.

Dodatky:

A zde chtěl bych se jemně dotknouti delikátní věci, týkající se chování dospělých dívek ke knězi v katolických spolicích. Jak často některé dívky chovají se ke knězi, zvláště mladšímu,

tak, jako kdyby v něm spatřovaly pouze partnera svého pobavení, anebo dokonce osobu, na které chtějí vyzkoušet působivost svého flirtu. Kolik kněžských apostasií mělo zárodek právě zde! Všem těmto osobám chtěl bych zahřímati do svědomí: „Nešťastnice, uvědomuješ si, že ohrožuješ, svádíš — svého o t c e?!!“ Ne, není potřebí jednat škrobeně, upjatě! Ať je vztah ke knězi — duchovnímu otci — upřímně nenucený a dětsky srdečný — ale ať se za žádnou cenu nezvrhne v jakési trampské kamarádství nebo ještě v něco horšího.

S radostí vzpomínám na dívku ze Skupiny katolické mládeže, která mi vypravovala o tamním, poměrně mladém knězi. A kdykoliv vyslovila: „Náš pan farář,“ bylo v tom tolik vroucí vděčnosti, hluboké úcty a ušlechtilé oddanosti, jako kdyby říkala: „Můj dobrý otec!“ Byla to ovšem čistá duše, kterou Kristus Pán brzy potom přesa-dil do řeholního života. —

V knězi tedy má věřící lid svého otce — ale tohoto otce dala m a t k a. Být matkou kněze, kněze čistého, kněze podle Srdce Božího, jaká to sláva a důstojnost pro křesťanskou ženu!

A kněz v určitém smyslu neobejde se nikdy bez matky, či lépe řečeno: kněžství neobejde se bez mateřství. Mám zde na mysli d u c h o v n í m a t e ě s t v í! Být matkou, znamená pečovat a starat se o ty, kdož potřebují výživy, vzrůstu a síly. A který kněz, byť i v plnosti vnějších fysických sil, ne-

cítí se ve své duši slaboučkým, klesajícím dítětem v poměru k nesmírné, závratné výši svatosti, jež by z jeho kněžství měla vyzařovat...?!!

Ano, my, kteří jsme otci, jsme zároveň i slabými dětmi, které tak snadno mohou klopýtnout. A děti potřebují mateřství! Naše kněžství, jež se má vznášet vysoko... a neklopýtat, potřebuje mateřských rukou, které ve skrytosti, známy toliko Bohu, by nás modlitbou a tichými obětmi podporovaly a nedaly nám klesati...

Modlit se a obětovat se za kněžství, a zvláště za čistotu kněžství, toť duchovní mateřství, jež svou krásou se vyrovnává, ano přechásto i předstihuje mateřství podle těla. Kéž svatá Terczie Ježíškova naučí mnoho duší tomuto velikému svému tajemství!

*Vy duše světu neznámé, jež plápoláte tiše
jak oběť zápalná, když vložena je na oltář,
a modlitbou i utrpením lkáte u Ježíše,
by srdce Jeho kněží ozdobila svatozář,
ó duše hrdinné, vám Láskou Boží přetajemně
je úkol věru nejkrásnější ze všech vyhrazen:
Kněz Ježíšův je vzácným pokladem —
je soli země —
však na vás záleží, by zůstal věčně nezkažen...!!*

To je řeč, kterou mluví svátek Hromnic k vyvoleným duším: Panna Maria na svých přečistých

rukou nese Božské Dítě --- Věčného Velekněze do chrámu, aby Jej Obětovala nebeskému Otci. Hle, jak úzce spojeno jest kněžství a mateřství...!!!

Závěr:

A nyní již končím.

Michelangela se jednou ptali, jak to dělá, že z beztvárného kusu kamene dovede vykouzlit krásnou sochu.

Umělec ukázal na neotesaný balvan a řekl:

„Vidíte, všechna krása je tam uvnitř v kameni! Jen je potřeba dostat ji ven...!“

Svatá krása kněžství, anebo ušlechtilost poctivého manželství je tajuplně skryta již v mladé duši jinocha a jen je potřeba toto velkolepé dílo Boží dostat ven, nepoškodit je, nýbrž uchránit a zachovat neporušené, čisté a zářící...

Ale k tomu je potřeba světla!

A to nechť nám v hojně míře sešle nebeský Otec na přímluvu té, jež dala Světlo všem...!!!

Hradec Králové, dne 30. ledna 1941.

AVE MARIA!

Utvořte ve vaší farnosti skupinu

Pomocné akce pro dorost kněžský

kteřá má za úkol:

modlitbu a obětování utrpení za posvěcení kněžstva,
probouzení úcty a lásky ke kněžství v rodinách,
aby v nich byla živná půda pro kněžská povolání,
hmotnou podporu nemajetných studentů, kteří se
chtějí věnovati duchovnímu stavu,
péči o oltářní prádlo, čistotu a výzdobu chrámu
a šíření dobrého tisku.

Členky

denně se modlí za posvěcení kněžstva,
každý měsíc konají kněžskou sobotu,
čtvrtletně se zúčastní kvatembrové pobožnosti za
kněžstvo a věnují nějakou částku na dorost kněžský.

Skupinu P. A. P. D. K. lze vytvořit při odbočce Svazu
katol. žen a dívek, dívčím odboru Sdružení katol.
mládeže, Mariánské družině nebo také samostatně.

Podrobné směrnice činnosti zašle
ústředí Svazu katolických žen a dívek, Praha IV.,
Hradčanské náměstí číslo 8, odbor náboženský.

Doporučujeme knihu od téhož autora:

DĚTSKÝM DUŠÍM

*Promluvy pro katolické dětské besídky, II. vydání,
cena K 15—, váz. K 20—, vydalo nakladatelství*

Vyšehrad Praha

Účel knihy je: poskytnouti vhodně uspořádaný a v aplikace rozvedený materiál duchovních rozhovorů pro dětské besídky. Avšak i pro dospělejší mládež poskytne kniha dosti myšlenek a látky. Zvláště jest užitečná mladým pracovníkům, kteří věnují se dětem, jak tomu dosvědčuje zajímavý úryvek dopisu bohoslovce z Moravy:

„Je tomu asi měsíc, kdy se mi dostala do rukou Vámi napsaná kniha »Dětským duším«. A musím doznati, že jsem byl jejím krásným a praktickým obsahem neobyčejně překvapen. Ač jsem se o podobnou literaturu již dlouho zajímal, přece tak účelně sestavené a myšlenkově bohaté sbírky promluv, jako obsahuje kniha Vaše, jsem dosud nenašel. Již se těším na to, jak s tímto Vaším „průvodcem“ budu moci účinně pracovat mezi rozkošnými dětskými hlavičkami, a až budu do jejich čistých srdeček zasévat vznešené, krásné a svaté pravdy katolického náboženství, pak budu asi nejšťastnějším člověkem“.

M. K.

V Brně 2. XII. 1940.